

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 7/1980-81
med anledning av ltm Rainer Lönn's m.fl.hem-
ställningsmotion till landskapsstyrelsen om
särskilda åtgärder i fråga om tillhandahåll-
ande av ändamålsenliga läromedel.

Landstinget har över nämnda hemställningsmotion inbegärt kulturutskottets utlåtande. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört skolinspektören Börje Lång och yrkesutbildningsinspektören Jan-Erik Akerfelt, vörd- samt anföra följande.

I landskapets årsstat har under de senaste åren upptagits ett mindre anslag för framställning av läromedel för fackskolorna. Förutsättningar för en egen läromedelsproduktion i tillräcklig omfattning har dock saknats. Vid undervisningen på gymnasialstadiet används då det är möjligt och kommer även i fortsättningen att användas läromedel som producerats i riket eller i andra länder.

Många lärare har dock på eget initiativ framställt läromedel i mindre skala, t.ex. kompendier, för sådana lärokurser för vilka lämpliga läromedel på svenska saknas eller för vilka läromedel anpassade till ett speciellt lokalt behov erfordras.

På Åland finns fackskolor som är de enda svenskspråkiga i sitt slag i Finland och för dem är situationen speciellt svår, i synnerhet som det i vissa fall inte finns tillämpliga läromedel ens i de nordiska grannländerna.

Utskottet anser att en inventering och samordning av tillbudsstående läromedel samt en undersökning av behovet för närvarande och på längre sikt är nödvändiga åtgärder för att förbättra fackskolornas läromedelssituation.

För genomförande av dessa uppgifter bör enligt utskottets mening tillsättas en läromedelskommitté som kunde utvecklas till en permanent läromedelsnämnd med tanke på den kontinuitet som fordras i arbetet.

Ett flertal kommittéer finns redan tillsatta för utarbetande av nya läroplaner för gymnasialstadiet och en eventuell läromedelskommitté bör samarbeta mycket nära med dessa emedan nya läroplaner i många fall förutsätter nya läromedel.

Åtgärder för att tillgodose behoven av läromedel bör prioriteras med beaktande av den tidtabell som uppgjorts för gymnasialstadiereformens genomförande.

För framställning av läromedel bör lämpliga personer engageras, i första hand fackskollärare som då med bibehållna löner helt eller delvis bör kunna erhålla befrielse från undervisningsskyldighet.

Emedan läromedel är dyra att framställa och undervisningen ständigt ändras och utvecklas kan den egna produktionen i landskapet inte göras alltför omfattande. Ett lokalt anpassat material, t.ex. i kompendieform, är dock nödvändigt. Eventuellt kan helt nya metoder för framställning av läromedel prövas vid de olika fackskolorna.

Hänvisande till det ovensagda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om att behovet av läromedel för fackskolorna kartläggs och att åtgärder vidtas därhän att ändamålsenliga läromedel ställs till förfogande för dagens behov och med tanke på gymnasialstadiereformen.

Mariehamn den 27 januari 1981.

På kulturutskottets vägnar:

Erik Sundberg
ordförande

Bjarne Pettersson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Sundberg, viceordf. Olof M. Jansson samt ledamöterna Dahlén, Fagerholm och Sundback.